

постою дивізії в Бересті, якій залишився до сєі пори/. Маючи в запасі старшини, Штаб дивізії фактично розвернувся, але ж істнувати далі не може з назчеподаних причин: 1. Всі старшини, які суть приділені до праці, одержують лише 60% утримання, як старшини резерву, що визиває сильний антагонізм і розклад серед старшин і та деморалізація старшинського корпусу вже дає свої небажані наслідки. 2. Різниця платні і запровіантування приділених до праці (урядовців і козаків/), творять розклад Штабу; 3/ Ващегаданні точки роблять роботу фіктивно сформованих відділів непродуктивною і тим самим вимагають притягнення до праці ще певної кількості робочих рук.

Не дивлячись на всі труднощі, репрезентація дивізії серед Польських військ дала досить гарні наслідки і користки для держави, не тільки в попередніх обставинах, але і в сучасних бойових, а саме:

Наказ Довудства з Армії від... Ч. 18/510/III, бій під Дідковичами, бій під Ігнатполем /розбиті кінна Башкірська бригада./, бій під Червоною Руднею /взята гармата./, бій під Руднею-Першаєвською і Дідовим озером /взята кулемети./, бій під Пергою /атаки 220, 221 полків, вєятє канцелярія Штабриг./, бій під Пергою /атаки 58 дивізії/.-

Зсумовавши вищезазначене, докладаю, що коли буде продовжуватись і дальше сучасний стан річей, то замість позитивної репрезентації, буде розвал дивізії з огляду на зменшуючєся кількість бойового стану і збільшення праці при поданих умовах, а тому щоб запобігти цьому, є конче необхідним:

- а/ поповнення людьми,
- б/ поповнення кіньми,
- в/ поповнення гарматами,
- г/ умуждуровання,
- д/затвердження штату Штабу дивізії.

А. ПОПОВНЕННЯ ЛЮДЬМИ: до 20 липня б.р. є конче

КОМАНДІР
6 СТРІЛЬЦЬКОЇ ДИВІЗІЇ.

Відділ --

"17" Липня 1920 р.

Ч. 93/11.

Бельсковоля.

Прибувши з м. Берестя до м. Бердичева, Дивізія мала своїм завданням поповнитись до фази 2 алеж зі względu на ситуацію, зробити цього не могла по слідующим причинам: 1/. Скорий вимарш з Бердичева, 2/ відсутність умундуровання і 3/. непереведення мобілізації, яка поповнила б Дивізію, а звглядно запасову бригаду. Таким чином, зістаючи чись в стадії формування на I фазі Дивізія прибула у Київ. В Києві на Дивізію були покладені завдання як на частину цілком сформовану; крім того як на одинокій Українській частині полягала також і репрезентація Українського війська; ці останні причини примусили дивізію і Штаб виділити із себе такі установи, як Комендатуру міста Києва і II відділ, а також розширити інші відділи Штабу Дивізії і знова на організаційну працю формування зіставалось дуже мало часу, бо повнення Дивізією служби військової частини, яка стоїть гарнізоном в місті, при умові що там це стоять війська другої держави, відбирало весь час; повнення ж добровільцями не дало бажаних наслідків, як це і предбачалось і доказано практикою при відвороті із Києва /добровольці Київського району не видержують критики під виглядом регулярного війська і Українського духу/. -

Не вважаючи на малий численний склад Дивізії, попередні обставини, а рівно ж і сучасна бойова ситуація вимагала від Штабу Дивізії працю далеко більш сягаючої по за штатами, по яким юридично Штаб Дивізії має інструвати /штат складений при

1) Н. Інспектору на Штат

2) як नियма год регулярна

Курені Савури до Бердичева

до м. Бердичева по Дивізію

Савури, з менш ма пропан до Кур. Курені

Дивізію

Н. Інспектору по
 формуванню військ
 в Польщі.

необхідним поповнити дивізію 1200 пішки, 84 куле-
 метчиками, 150 саперами і 50 телефоністами. Не буду-
 в курсі всіх справ що до поповнення і пере-
 мобілізації бригади всіх здібних людей, обмеживши бригаду до
 мінімального штату прийомочного пункту на 2 курені,
 при відсутності в сучасний мент 7 стр. дивізії
 запасову бригаду використати як кадр для 6 за-
 пасової бригади, залишивши командний склад 6 брига-
 ди, тому що командний склад 7 бригади не дав позитив-
 них результатів, а 6 запасову бригаду цілком влити
 в дивізію, як поповнення, а третью бригадою де-
 вати.

В. ПОПОВНЕННЯ КІНЬМИ: до 20 липня б.р. необ-
 хідно одержати для кінного полку 200 коней, для гар-
 матної бригади 20 верхових і 70 артилерійських ко-
 ней. В сучасний мент дивізія має 6 кінний полк,
 який фактично є пішки і крім того розрознені на
 кілька відділів / в польсько-українському партизан-
 ському отряді 100 чоловік, відділ біля Новоград-
 Волинська, але без коней і кілька чоловік при шта-
 бі дивізії/. Своїми засобами, а ваглядно ремонтними
 комісіями нічого не можна зробити за відсутністю
 грошей і району, де були-б коні; при відсутності
 коней дивізія прямуєма переводити операції з зак-
 ритими очима / немає кінної і артилерійської розвід-
 ки / і навіть немає змоги підтримувати зв'язок зі
 своїми сусідами по фронту.

ПОПОВНЕННЯ ГАРМАТАМИ: до 20 липня необхідно
 4 гармати з кіньми /впряжки / для поповнення маючих-
 ся 2 батерей.

Г. УМУНДУРУВАННЯ: на 50% численного складу дивізії
 необхідно нове умундування тому що під час похо-
 дів одяг, одержаний в пересті, помишався, а пов-
 станці і охотники зовсім не мають військового одягу.

Д. ЗАТВЕРДЖЕННЯ ШТАТУ: На тлі різнородних штатів

Mx

виникають непорозуміння з польською інтендатурою, яка
 не відпускає грошей як наприклад: По штатах Вищого
 Військового Суду і Культурно-Просвітнього відділу
 Штабу Дивізії, надісланих Військовим Міністерством,
 вимагають без згоди, або повідомлення Матеріальної
 Служби Начального Доводства, інтендатура грошей не
 відпускає. Сам Штаб Дивізії одержує гроші
 лише по штату, складеному для Дивізії в Бересті,
 який не передбачав того обсягу праці, котрий зістав
 покладений на Дивізію; в той же час користуватись
 штатом, надісланим Міністерством, не можливо тому,
 що: 1/ По цих штатах інтендатура грошей
 не відпустить; 2/ Сучасні обставини вимагають від
 Штабу Дивізії працю, до якої штат, надісланий Війсь-
 ковим міністерством являється непристосованим тому,
 що ціла організація Дивізії є по зразку Війська Поль-
 ського, а для координації і успішності праці
 потрібні відповідні органи починаючи від
 вищого військового з'єднання і кінчаючи низчим;
 в штатах, надісланих військовим Міністерством, упуше-
 чено організаційний відділ, який на коли Дивізія
 має існувати, являється необхідним зі в з г л я -
 ду на господарчу систему дивізії (Пол. Військ.)
 і далі розвертання дивізії (старшини матеріаловий
 і роздільчий); на то місце в надісланих штатах пред-
 бачені посади Помішників: Командира Д и в і з і і
 і Начальника Штабу і Начальників відділів стислі функ-
 ції і обов'язки котрих не вказані, а як показав
 опит війни, кожний військовослужачий, займаючи
 посаду по штату без стисло зазначених обов'язків
 являється лише поміхою в праці.
 Докладаюче вищезазначене, прому скоршого за-
 твердження додаваного штату з повідомленням На-
 чальній Матеріальній Службі Начального Доводства що цей
 штат є обов'язковий для ужиття в 6 Стрілецькій
 Дивізії.

ПОЯСНЕННЯ ДО ШТАТУ:

Для успішного керування частиною Начальник її, а з огляду Начальник Штабу мусить бути завжди точно поінформований про життя, потреби і стан своєї частини, а це можливо зробити за допомогою помісничих сил, якими являються співробітники Штабу, котри в праці по окремим галузям об'єднуються в відділи.

Відділ I - ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ. На організаційним відділі полягає:

- а/учот числового стану Дівізії по вразкам і порядку оголошеному в наказах Війська Польського.
- б/унормовання штатів при розвертанні Дівізії і слідкування за пляном організації війська.
- в/вироблення інструкцій про розподілення людей і прийому їх до Дівізії.
- г/вироблення інструкцій для вишколення старшин і козаків Дівізії /переведення в життя наданих з вищого військового з'єднання правил і інструкцій/.
- д/учот матеріалового стану Дівізії.
- е/унормовання запотребувань матеріалових в стислому зв'язку з формуванням і організацією Дівізії.
- ж/предложення організаційним відділам вищих військових з'єднань і пробне впровадження в організацію Дівізії новин організаційного характеру, на підставі маючогося досвіду і прикладів.

Відділ II - РОЗВІДОЧНИЙ.

Переводить свою праці по виробленним інструкціям Генеральним Штабом, по ідеї-ж праці II відділу полягає в слідуючому:

- а/доставлення точних відомостей про стан, дієлюкацію і слабкі пункти ворога.
- б/поширення в ближньому тилу ворога незадоволень, утворення повстань, ушкодження військових об'єктів /мостів, закладів і т.і./;
- в/агітація серед війська і населення.

13/8

г/забезпечення району Дівізії від ворожої роботи, яка зазначена в пунктах а, б і в, котру маємо провадити ми і яку рівночасно буде вести верог.

Для переведення в життя розвідочної праці, вказаної в пунктах а, б і в /офензива/ і також і контр-розвідки, пункт г /дефензива/ необхідно мати в II відділі свою агентуру тому, що: I/праця агентури контр-розвідки висшого військового з'єднання в районі Дівізії не дасть таких наслідків як Дівізійна агентура, котра знає добре і склад Дівізії, як числовий, так і персональний і більш знайома з життям частин Дівізії, що має велике значіння при праці. 2/ розвідка на фронті як піша, так і кінна не дає бажаних наслідків, рівнож як і в колишню війну, а візнанням полонених точних і певних відомостей не дістанеш, тому^р одинокім засобом дістати певні відомості про ворога е агентура для розвідки як на самому фронті, так і в близчих тилах його.

Виконавчим органом застережень II відділу суть: полева жандармерія, в крайньому разі Штабова сотня, військовий суд і цивільни установи, а помічним органом в Дівізії е Культурно-Освітний відділ, для випуску по за фронт відозв, як правдивих, так і провокаційних і різного роду літератури.

Відділ III - ОПЕРАТИВНИЙ.

Вищезазначена праця I і II відділів в Російській армії фактично покладалась на оперативний відділ, від чого страдала як організація війська, розвідка, так і вишколення, а коли зверталось увагу на одне з висчих стардали **операції.**

Завданням III відділу е:

- а/ ведення бойових операцій,
- б/ інформування підлеглих частин про становище на цілому фронті.
- в/ постачання мапами і схемами в додатках до нака-

7
зів, завдяки слабому Командному складу і відсутності належної кількості мап.

г/ізучення методів боротьби ворога і вироблення засобів для проти-боротьби /деталі вишколення людей проходять через I відділ/.

д/вироблення підготовчого плану операції.

Відділ IV - ПОСТАЧАННЯ.

На постачання полягає: заправіантування дивізії, забезпечення амуніцією і обововим матеріалом /через обовову службу/. Інструктіровання і керівніцтво касовими комісіями Дивізії і їх перевірка.

При постачанні і являється необхідним утворення операційної каси, котра би зняла з грошевого відділу постачання функції переховування грошей і дала-б змогу зайнятись прямими своїми обов'язками, а саме: ліквідацією представляємих касовими комісіями актів відчотности.

Відділ V - ІНСПЕКТОРСЬКИЙ.

Персональна частина: провадження послігових списків, підвищення в рангі, атестація старшин і учот персонального складу дивізії /не числовий/.

Загальна частина: провадження загального лістування, накази і експедитура пошти.

Відділ VI - КУЛЬТУРНО-ОСВІТНИЙ.

Провадить працю згідно положення про культурно освітні організації в війську, оголошеному в наказі Головної Управи Війська У.Н.Р. ч.96, при чім зазначене положення вимагає слідуєчих правок: 1/культурно освітня організація Дивізії входить в склад Штабу Дивізії і користується правами другіх відділів Штабу тому, що Командір військової частини є цілком відповідальний за добробут, поводження і стан свого відділу і мусить також культурно-освітню працю застосувати до своєї частини. 2/До штату відділу необхідно

15
9

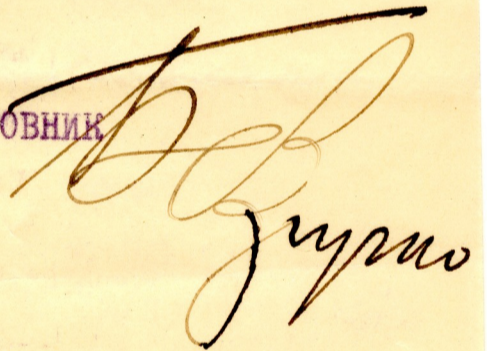

9

дальшу працю по сформованню Дівізії приходить ся по тім - же зразкам. Взяти систему організації війська Російського ~~ого~~ являється недоцільним тому, що вся організація Російського війська взята з Німецької армії, алеж без останніх поліпшень і змін і нічого свого за війну 1914-1917 р.р. в організацію війська не внесла, в той-же час коли таж Німецька армія за війну відмовилась від багатьох своїх принципів і майже цілком змінила систему організації. Яскравий приклад цього дає більшовіцька армія в котрій помічається змагання перейти на систему організації західно-європейської.

Докладаючи вищезазначене і ще раз підкреслюючи велику вагу формування Дівізії, прошу о можливо скорше шем полагожденні всіх питань подаваемого докладу.

Командір Дівізії,
Генерального Штабу ПОЛКОВНИК

Начальник Штабу,
Генерального Штабу, ПОЛКОВНИК

